

Kitabu cha Yoeli na Kanisa la Waadventista Wasabato la Laodikia - Nambari ya Ishirini na Mbili

Jeff Pippenger
2026-01-02

Nambari Ishirini na Mbili

Katika makala iliyotangulia, tulikuwa tumefikia nusu ya marejeo manne kuhusu Israeli ya kale, kama kizazi cha "nyoka". Katika Mathayo, Yohana na Yesu wote wanawaita Mafarisayo na Masadukayo kizazi cha nyoka. Yohana anawakilisha mwanzo wa mchakato wa kujaribu, unaotambulika alipofundisha kwamba Yesu, ambaye angemfuata, angesafisha sakafu yake kabisa. Yesu aliongeza kwenye mchakato wa kujaribu wa Yohana kwa kujumuisha mchakato wa hukumu, alipotaja malkia wa Sheba na Ninawi. Hukumu hutokea katika kizazi cha nne, na kundi moja katika hukumu hiyo hujidhihirisha kama nyoka, kwa kuwa baba yao ni ibilisi. Yesu aliongeza pia suala la kizazi cha nne kutafuta ishara, ilhali ishara ilikuwa wazi mbele ya macho yao.

Katika Mathayo sura ya ishirini na tatu, 'ole' kwa Mafarisayo na Masadukayo zimewekwa wazi, na mchakato wa kujaribu na kuhukumu unahusishwa tena na kizazi cha mwisho. Sura ya ishirini na mbili inaandaa muktadha wa 'ole' za sura ya ishirini na tatu.

Wakati Mafarisayo walipokusanyika pamoja, Yesu aliwauliza, akisema, Mnafikiri nini kuhusu Kristo? Ni mwana wa nani?

Wakamwambia, Mwana wa Daudi.

Akawaambia, Basi, jinsi gani Daudi kwa Roho amwita Bwana, akisema, Bwana alimwambia Bwana wangu, Keti mkono wangu wa kuume, hata niwaweke adui zako chini ya miguu yako? Basi, ikiwa Daudi amwita Bwana, amekuwa mwanaweje?

Na hakuna mtu aliyeweza kumjibu neno, wala hakuna mtu aliyethubutu tangu siku hiyo kumwuliza tena swali lolote. Mathayo 22:41-46.

Mlango ulipofungwa kwa majadiliano zaidi, Yesu kisha akatoa ole nane katika sura inayofuata. Katika aya ya kumi na tatu, ole ni kwa kufunga milango ya ufalme wa mbinguni. Ni kutoka kwenye milango ya mbinguni ndipo mvua ya mwisho humiminwa. Ole hizo nane zinawahusu wale wanaodai kufungua mlango ambao hakuna mtu awezaye kuufungua, na kufunga mlango ambao hakuna mtu awezaye kuufunga. Katika maono, Dada White alionyeshwa wale ambao hawakumfuata Kristo kuingia katika Patakatifu pa Patakatifu wakielekeza sala zao kwenye Patakatifu tupu, ambako Shetani, akijifanya kuwa Kristo, aliwafanya waamini kwamba kila kitu kiko sawa. Walikuwa wamefungua tena Patakatifu, na kufunga Patakatifu pa Patakatifu.

Wengi hutazama kwa mshituko mwenendo wa Wayahudi wa kumkataa na kumsulibisha Kristo; na wanaposoma historia ya matendo ya aibu aliyotendewa, hudhani kwamba

wanampenda, na kwamba wasingalimkana kama alivyofanya Petro, wala kumsulibisha kama walivyofanya Wayahudi. Lakini Mungu anayesoma mioyo ya wote ameuweka kwenye jaribio ule upendo kwa Yesu wanaodai kuuhihi. Mbingu yote ilitazama kwa shauku kuu jinsi ujumbe wa malaika wa kwanza ulivyopokelewa. Lakini wengi waliodai kumpenda Yesu, na waliomwaga machozi waliposoma habari za msalaba, walidhihaki habari njema za kuja Kwake. Badala ya kuupokea ujumbe kwa furaha, walitangaza kuwa ni udanganyifu. Waliwaonea chuki waliopenda kuonekana Kwake na kuwafukuza makanisani. Walioukataa ujumbe wa kwanza hawakuweza kufaidika na wa pili; wala hawakufaidika na mwito wa usiku wa manane, uliokuwa wa kuwatayarisha waingie pamoja na Yesu kwa imani katika Patakatifu pa Patakatifu pa hekalu la mbinguni. Na kwa kukataa ujumbe wa kwanza na wa pili, wameutia giza ufahamu wao kiasi kwamba hawaoni nuru yoyote katika ujumbe wa malaika wa tatu, unaoonyesha njia ya kuingia katika Patakatifu pa Patakatifu. Niliona kwamba kama vile Wayahudi walivyosulibisha Yesu, vivyo hivyo makanisa ya jina tu yamesulibisha ujumbe huu, na kwa hiyo hawana maarifa ya njia ya kuingia katika Patakatifu pa Patakatifu, wala hawawezi kufaidika na uombezi wa Yesu huko. Kama Wayahudi, waliotoa dhabihu zao zisizofaa, nao wanatoa maombi yao yasiyofaa kwa chumba ambacho Yesu amekiacha; na Shetani, akifurahia udanganyifu huo, anajivika tabia ya kidini, na kuyaelekeza mawazo ya hawa wanaodai kuwa Wakristo kwake mwenyewe, akifanya kazi kwa nguvu zake, ishara zake na maajabu yake ya uongo, ili kuwafunga katika mtego wake. Maandishi ya Mapema, 258-261.

Mstari wa kumi na nne ni ole kwa wale wanaokula nyumba za wajane na kusali sala ndefu. Mstari wa kumi na tano una ole kwa kuwafanya waongofu wao kuwa watoto wa jehanamu mara mbili kuliko wao. Katika mistari ya kumi na sita hadi ishirini na mbili, waovu wanaapa kwa hekalu.

Haya si maneno ya Dada White, bali ni maneno ya Bwana, na mjumbe wake amenipa hayo ili niwafikishie. Mungu anawaita muache kufanya kazi kwa kwenda kinyume naye. Maelekezo mengi yalitolewa kuhusu watu wanaodai kuwa Wakristo ilhali wakidhihirisha sifa za Shetani, wakipinga kwa roho, kwa neno, na kwa tendo maendeleo ya kweli, na kwa hakika wanafuata njia ambayo Shetani anawaongoza. Kwa ugumu wa mioyo yao wamejitwalia mamlaka ambayo kabisa si yao, na ambayo hawapaswi kuyatumia. Mwalimu Mkuu asema, 'Nitapindua, nitapindua, nitapindua.' Watu huko Battle Creek husema, 'Hekalu la Bwana, hekalu la Bwana ndilo sisi' lakini wanatumia moto wa kawaida. Mioyo yao hajjatiwa laini wala kunyenyekezwa na neema ya Mungu. Manuscript Releases, juzuu ya 13, 222.

Katika aya za ishirini na tatu na ishirini na nne, ole ni kwa kupuuza haki, rehema na uaminifu. Aya za ishirini na tano na ishirini na sita zinahusu unafiki wa kusafisha nje ya kikombe, lakini si ndani yake.

"'Tuna hazina hii,' mtume aliendelea, 'katika vyombo vya udongo, ili adhama ya uwezo iwe ya Mungu, wala si ya kwetu.' Mungu angeweza kutangaza kweli Yake kupitia malaika wasio na dhambi, lakini si mpango Wake. Yeye huchagua wanadamu, watu waliokumbwa na udhaifu, kuwa vyombo katika kutekeleza makusudi Yake. Hazina ya thamani isiyo na kifani imewekwa katika vyombo vya udongo. Kupitia wanadamu, baraka Zake zifikishwe ulimwenguni. Kupitia wao utukufu Wake uangaze katika giza la dhambi." Matendo ya Mitume, 330.

Kisha mistari ishirini na saba na ishirini na nane inawatambua waovu kama makaburi yaliyopakwa chokaa, ikiunganisha na Shebna wa Isaya sura ya ishirini na mbili ambako Shebna alikuwa akijitukuza kwa kaburi zuri alilokuwa akilitengeneza, lakini asingekuwamo humo kamwe, kwa kuwa Mungu alikuwa atamtema kutoka kinywani Mwake hadi uwanja wa mbali. Uwanja huo wa mbali unawakilishwa na kaburi la nabii mwongo wa Betheli ambaye alimsababisha nabii asiye mtiifu kuzikwa katika kaburi hilo hilo. Kisha ole wa nane unasema:

Ole wenu, waandishi na Mafarisayo, wanafiki! Kwa maana mnajenga makaburi ya manabii, na kuyapamba makaburi ya wenye haki, na kusema, Kama tungekuwa katika siku za baba zetu, tusingeshiriki pamoja nao katika damu ya manabii. Hivyo mnajishuhudia wenyewe kwamba ninyi ni watoto wa wale waliowaua manabii. Basi timilizeni kipimo cha baba zenu.

Enyi nyoka, ninyi wazao wa majoka, mtaikimbiaje adhabu ya jehanamu?

Kwa sababu hiyo, tazameni, nawatumia ninyi manabii, na wenye hekima, na waandishi; na baadhi yao mtawaua na kuwasulubisha; na baadhi yao mtawapiga mijeledi katika masinagogi yenu, na kuwatesa mji kwa mji; ili ije juu yenu damu yote ya haki iliyomwagwa juu ya nchi, tangu damu ya Habili mwenye haki hadi damu ya Zakaria, mwana wa Barakia, mliyemua kati ya hekalu na madhabahu.

Amin, nawaambieni, mambo haya yote yatakuja juu ya kizazi hiki. Mathayo 23:29-36.

Nyoka, ambao ni wazao wa nyoka wenye sumu, wanahukumiwa katika kifungu hicho. Katika kifungu hicho hukumu haitegemei mashahidi wa Malkia wa Sheba na Ninawi, bali ni kwa damu ya Abeli hadi Zakaria. Kizazi cha nne, ambacho ni wazao wa nyoka, kinahukumiwa na mashahidi wawili kutoka katika historia ya nje ya Israeli ya kale na mashahidi wawili kutoka katika historia ya ndani ya Israeli ya kale. Luka sura ya tatu ndiyo ya mwisho kati ya marejeo manne kuhusu wazao wa nyoka wa kizazi cha nne na cha mwisho, na ni sawia tu na Mathayo sura ya tatu. Marejeo manne yanaonyesha kwamba wakati wa hukumu ya mwisho ya nyumba ya Mungu, wakati wa kizazi cha nne, kundi moja litaonyesha tabia zao kama wana na binti wa Shetani, na kundi lingine kama wana na binti wa Mungu. Mchakato wa majaribu unaoanzisha mgawanyiko huanza wakati mjumbe anayemuandalia njia Mjumbe wa Agano anapaza sauti yake jangwani.

Katika msuko mtakatifu wa Maandiko, majina si lebo za kawaida tu bali ni unabii unaonong'onezwa—nyimbo za pili zinazoimbwa chini ya uso wa historia, zikifichua moyo wa ukombozi. Wakati maana za wazao kutoka Adam hadi Noah zinapopangwa kuwa tamko, hutokeza ujumbe unaolingana na historia inayowakilishwa na nasaba hiyo. Adam maana yake "mtu," na Seth maana yake "aliyewekwa." Enosh maana yake "mwenye kufa" (anayekabiliwa na mauti), na Kenan maana yake "huzuni." Kupitia "sifa/baraka za Mungu" (Mahalalel), Mbingu "ingeshuka" (Jared). Mbingu ilishuka kama "aliyewekwa wakfu au mpakwa mafuta" (Enoch), aliyelitangaza ujumbe wa hukumu kupitia mwanawe Methuselah ("atakapokufa, itatumwa"). Kifo chake kingekuwa kilele cha kumiminwa "kwa nguvu" kwa Roho Mtakatifu, kunakowakilishwa na Lamech (pumzi) akiungana na Methuselah kama vile Mwito wa Usiku wa Manane ulivyojiunga na malaika wa pili. Methuselah alikuwa malaika wa pili na Lamech alikuwa Mwito wa Usiku wa Manane uliofikia kilele katika gharika ya Noah.

Kwa muhtasari zaidi, majina yanatangaza: "Mwanadamu alifanywa kuwa wa kufa, akiwa chini ya huzuni na mauti, kwa sababu ya Adamu wa kwanza; lakini kupitia baraka ya Mungu, Kristo alijitoa mwenyewe kushuka, akitangaza hukumu kupitia kifo chake msalabani, ambacho kilifuatwa na kumiminwa kwa nguvu kwa Roho Mtakatifu."

Majina haya kumi yanajumuisha ujumbe wa injili huku yakifuatilia historia ya dunia kuanzia uumbaji hadi mvua ya mwisho, yakihitimia katika Marejeo ya Pili. Uashiriaji huu, uliofichwa katika majina, hupata mfano wake katika Ufunuo. Mwanzo linaonyesha orodha ya vizazi ya alfa, na wale 144,000 wa Ufunuo 7 wanaonyesha utimilifu wa omega katika masalia waliotiwa muhuri.

Judah inamaanisha "sifa," Reuben inamaanisha "tazama, mwana wa kiume," Gad inamaanisha "bahati njema/kikosi," Asher inamaanisha "mwenye furaha/amebarikiwa," na Naphtali inamaanisha "mapambano." Manasseh inamaanisha "kusababisha kusahau," Simeon inamaanisha "kusikia," Levi inamaanisha "kuunganishwa/kuambatanishwa," Issachar inamaanisha "malipo," Zebulun inamaanisha "heshima/makazi," Joseph inamaanisha "ongezeko," na Benjamin inamaanisha "mwana wa mkono wa kuume."

Wale wanaomfuata Simba wa kabila la Yuda ni wana wa Mungu, waliobarikiwa na heri wanapopitia mchakato wa kujaribiwa wa kushindana na Mungu kama alivyofanya Yakobo. Kupitia mapambano haya, dhambi zao husahauliwa katika mchakato wa utakaso unaotokana na kusikia Neno la Mungu, ambao nao huwaunganisha na Kristo katika uhusiano wa agano. Thawabu yao ni kuketi kwa heshima pamoja na Kristo katika kiti Chake cha enzi, wakiwa wameketi katika mahali pa mbinguni Mungu anapowatumia kuukuza ufalme Wake, akiuita umati mkubwa utoke Babeli, ili wawe wana wa mkono wake wa kuume.

Wana sita wa Lea walikuwa Reubeni, Yuda, Simeoni, Lawi, Isakari na Zebuluni. Mjakazi wake Zilpa, ambaye jina lake linamaanisha "tone lenye harufu nzuri," alizaa wana wawili - Gadi na Asheri. Wana wawili wa Raheli walikuwa Yusufu na Benyamini. Mjakazi wa Raheli, Bilha, jina lake linamaanisha "mwenye haya au mwoga," na wanawe walikuwa Dani na Naftali. Kinabii, nasaba iliyo hapa hutoa vipengele kadhaa vya kuzingatia. Tofauti na alfa na vizazi kumi katika Mwanzo sura ya tano, omega ina wazao kumi na wawili, ikiwa na vigezo vyake maalum vya kinabii. Katika wale mia moja arobaini na nne elfu, Dani hatatajwa na Manase alimchukua nafasi ya ndugu yake Efraimu.

Orodha ya vizazi ya Alfa katika Mwanzo inalingana na orodha ya vizazi ya Omega katika Ufunuo, kwa kuwa Mwanzo unaonyesha kazi ya kimungu ya Kristo katika wokovu, na Ufunuo hubainisha wale ambao, katika utimilifu wa Omega wa ule unabii wa Alfa, wanatimiza kwa ukamilifu ile ahadi pamoja na unabii uliobainishwa katika ule unabii wa Alfa.

Matumizi ya mistari hii miwili hufanywa mara nyingi na wanateolojia, lakini kamwe si kwa mtazamo wa mbinu ya mistari juu ya mistari. Vizazi viwili katika Mwanzo na Ufunuo vinatoa mashahidi wawili kwamba Mungu hunena katika ngazi ya pili. Lugha moja ni ushuhuda ulioandikwa kama ulivyorekodiwa, na mistari wa pili ndani ya ushuhuda huo huwasilishwa katika ngazi ya kialama. Wanateolojia kwa kawaida hawaendi zaidi ya uchunguzi wa juu juu kuhusu ujumbe unaowasilishwa kupitia maana za majina katika Mwanzo na Ufunuo. Wanachokiona

wanakichukulia kama kitu kipya kinachozungumzia zaidi hekima yao ya kibinadamu, kama inavyoonekana katika majivuno yao ya kidini ya kudai kuona sitiari ndani ya maana za majina. Hawaoni kamwe ujumbe uliowasilishwa katika wana kumi na wawili wa Ismaeli. Hawaoni kwa usahihi vizazi vya Yesu katika Mathayo na Luka. Hawaoni vizazi vya wafalme saba wa mwisho wa Yuda na wafalme saba wa mwisho wa Israeli, wafalme saba wa kwanza wa Yuda au wafalme saba wa kwanza wa Israeli.

Ninaposema hawaoni, namaanisha hivi: ukimuuliza Google kama kuna mafundisho kuhusu nasaba hizi, jibu ni “ndiyo” kwa yale ya Mwanzo kuhusu Adamu hadi Nuhu, na “ndiyo” kwa laki moja na arobaini na nne elfu. Lakini je, wanaitumia orodha ya wazao kumi wa Abram katika Mwanzo kumi na moja kwa namna hii? Hapana. Je, wanazitumia nasaba za Kaini na za Sethi? Ndiyo, lakini kwa mbali sana na maana halisi, kana kwamba wako katika mada nyingine. Bila shaka wanashughulikia nasaba za Kristo katika Mathayo na Luka, lakini tena wanakosa shabaha kwa mbali sana. Kwa nini hilo ni muhimu, unauliza? Kwa sababu ninakusudia kutoa muhtasari wa mifululizo hii ya nasaba za kinabii, na nataka kuwa wazi tangu mwanzo kwamba ninajaribu kubainisha umuhimu wa kizazi cha nne kama ishara ya unabii wa kibiblia. Muhtasari wa nasaba hizi utasaidia katika jambo hilo, lakini itakuwa uzembe kwa mtu yeyote kudhani kwamba muhtasari rahisi wa mambo yatakayofuata ndio yote yanayopaswa kueleweka kuhusu mifululizo hii ya nasaba.

Baada ya orodha ya vizazi kutoka Adamu hadi Nuhu, tunapata koo mbili katika sura ya nne na ya tano za Mwanzo. Koo hizo mbili zinawakilishwa na wazao wa Kaini na wazao wa Sethi. Tofauti na orodha ya vizazi vya Adamu hadi Nuhu iliyoonyesha wazao kumi, ukoo wa Sethi na ule wa Kaini, kila mmoja, unahesabu wazao wanane. Kwa sababu hii, vinapaswa kuchukuliwa kama awamu mbili za vizazi vinne. Sethi na Kaini ni alama za agano, na Kaini anawakilisha wale ambao, katika Isaya ishirini na nane na ishirini na tisa, wanafanya agano la mauti, ambalo litabatilishwa pigo lipitapo linalofurika. Hao ndio wajengao nyumba zao juu ya mchanga. Wale wajengao juu ya Mwamba, wanafanya agano la uzima kama kunavyoakisiwa katika Waraka wa Kwanza wa Petro, sura ya pili, kama wale waliyoonja ya kuwa Bwana ni mwema, na ni "kizazi teule." "Wengi" hujenga juu ya mchanga, bali "wachache" wamechaguliwa.

Ukoo wa Kaini ni sauti ya uasi katika simfoni ya majina, kwa kuwa majina hayo yanawakilisha utukufu wa kibinadamu ulio wa ubatili, unaosababisha kutangatanga bila mwelekeo, baada ya kupigwa na mbingu. Kwa kupuuza onyo, ukoo wa Kaini unadai uungu wa uongo, ukiwa umefunikwa kwa nguvu za kisasi za kibinadamu, ukiwakilishwa na sanaa za ubinadamu, ambazo zinaumba utamaduni wa chuma; mzuri, lakini katili, na usio na tumaini. Kauli ya mwisho hiyo ni muhtasari wa ujumbe uliomo katika vizazi vinane vya Kaini unaotokana na majina.

Ukoo wa Seti unajibu ukoo wa Kaini kwa neema. Katika udhaifu wa kibinadamu uliowekewa wanadamu, huzuni ya wale wanaomwita Mungu itageuzwa kuwa sifa wakati mbingu inaposhuka. Wakitembea kwa uaminifu katika njia inayopanda kuelekea utukufu, katika kipindi cha majaribio, hadi kilio cha "tumaini" kitaleta punziko, kupitia maji ya ukombozi. Kauli hiyo ya mwisho ni muhtasari wa ujumbe uliomo katika vizazi vinane vya Seti unaotokana na majina.

Sababu ya kugawanya vizazi vinane katika makundi mawili ya vizazi vinne inasimika katika hatua ya kwanza ya agano, wakati unabii wa utumwa nchini Misri unatambulishwa kuwa miaka 400 na pia kwamba hiyo miaka 400 ingetamatika katika kizazi cha nne. Wakati ushuhuda wa Paulo unapojumuishwa katika unabii wa agano la Alfa, huzalisha vipindi viwili vya miaka 215 vilivyoundwa na vizazi vinne katika kila kipindi. Vizazi vinane, katika miaka 430, vinawakilisha vipindi viwili vya miaka 215. Kipindi cha kwanza kinawakilishwa na Farao mwema aliyemjua Yusufu. Miaka 215 baadaye, kulikuwa na Farao mpya asiye mjua Yusufu. Kisha kundi linalofuata la vizazi vinne lilianza.

Vizazi vinane vilivyogawanywa sawasawa katika vipindi viwili, kila kimoja kikiwa kimeainishwa wazi kama kipindi cha vizazi vinne, vinadhhibitisha matumizi sawa ya vizazi vinane vya Kaini na vya Sethi. Matumizi hayo yanapotekelezwa, vizazi vinane vya Sethi vinawekwa sambamba na vizazi vinane vya Kaini. Kaini anawakilisha wengi wanaopokea alama ya mnyama, na Sethi anawakilisha wachache wanaopokea muhuri wa Mungu. Kaini ni ishara ya ubinadamu, na Sethi ni ishara ya ubinadamu uliunganishwa na Uungu katika muktadha wa agano la Nuhu, ilhali ukoo wa Yusufu na Musa uko katika muktadha wa agano la Abramamu.

Kisha katika sura ya kumi na moja, nasaba ya watu teule inawakilishwa na majina kumi kuanzia Shemu hadi Abramamu. Sura ya kumi na moja ni simulizi la Mnara wa Babeli, lakini pia ni nasaba ya watu teule, kama inavyowakilishwa na Abrahamu. Sura ya kumi na moja inawatambulisha watu teule ambao walipaswa kuingia katika agano lenye vipengele vitatu na Mungu. Hatua ya tatu na ya mwisho ilikuwa dhabihu ya Isaka katika sura ya ishirini na mbili. Sura "kumi na moja" ni mwanzo wa alfa na sura "ishirini na mbili" ni mwisho wa omega. Imani inayohitajika kusikia sauti ya Mungu katika maana ya majina si tofauti na imani inayohitajika kusikia sauti Yake katika uhesabuji wa Neno Lake. Mfano wa matumizi ya nasaba ambao hauzingatiwi na wanatheolojia ni nasaba ya Ismaeli, ishara ya Uislamu.

Na haya ndiyo majina ya wana wa Ismaeli, kwa majina yao, kwa kadiri ya vizazi vyao: mzaliwa wa kwanza wa Ismaeli, Nebajoth; na Kedar, na Adbeel, na Mibsam, na Mishma, na Dumah, na Massa, Hadar, na Tema, Jetur, Naphish, na Kedemah. Hawa ndio wana wa Ismaeli, na haya ndio majina yao, kwa miji yao, na kwa ngome zao; wakuu kumi na wawili kwa kadiri ya mataifa yao. Mwanzo 25:13-16.

Maana za majina haya kumi na mawili zinapowasilishwa kama kauli, kauli hiyo inasomeka hivi, "Kinabii, wazao wa Ismaeli ni watu wa ngozi nyeusi wenye uzao mwingi wanaojulikana kama wapiganaji, lakini walihuzunishwa kihistoria na kinabii tarehe 11 Agosti 1840 na baadaye tarehe 11 Septemba 2001. Wanaitwa wana wa mashariki katika historia ya kibiblia. Walitoka Arabuni ambako viungo vyenye harufu nzuri vinavyotumiwa katika huduma za patakatifu za Kiebrania hulimwa. Neno "assassins" limetokana na historia ya Uislamu na linawakilisha kifo kinachotekelezwa kimyakimya. Katika enzi za Vita vya Msalaba, Uislamu uliifunga, ukaizunguka na kuizingira Ulaya ya Kikatoliki, lakini kizuizi kilichofuata kwao kuliashiria kuwasili kwa uburudisho wa 1840 hadi 1844, na pia kuanzia 9/11 hadi mgogoro wa sheria ya Jumapili." Maana za majina kumi na mawili ya wana wa Ismaeli zote zimewakilishwa katika kauli iliyotangulia kwa herufi nzito.

Majina kumi na mawili ya ukoo wa Ismaeli huwa kumi na tatu, ukimjumuisha Ismaeli kwenye orodha. Kumi na tatu ni namba ya kiishara ya "uasi," jambo ambalo ndilo alilofanya Hagari, na lililosababisha Ibrahimu kuruhusu Hagari na Ismaeli kufukuzwa. Paulo hutumia tukio hilo kuelezea kufukuzwa kwa Waisraeli wa kale kama watu wa agano la Mungu, wakati huohuo ambapo Yeye alikuwa akiweka agano na bibi-arusi Wake wa Kikristo.

Kwa maana imeandikwa, kwamba Ibrahimu alikuwa na wana wawili; mmoja kwa mjakazi, na mwingine kwa aliye huru. Lakini yule wa mjakazi alizaliwa kwa mwili; bali yule wa aliye huru ni kwa ahadi. Mambo haya ni mfano; kwa maana haya ni maagano mawili; moja kutoka Mlima Sinai, liletalo utumwa, ambalo ni Hagara. Kwa maana Hagara huyu ni Mlima Sinai ulioko Arabuni, na unalingana na Yerusalemu iliyo sasa, ambayo iko utumwani pamoja na watoto wake. Bali Yerusalemu iliyo juu iko huru, nayo ni mama yetu sote. Kwa maana imeandikwa, Furahi, wewe tasa usiyezaa; piga kelele na lia, wewe usiyeona utungu; kwa kuwa aliye ukiwa ana watoto wengi kuliko yeye aliye na mume. Sasa sisi, ndugu, kama vile Isaka, tu watoto wa ahadi. Lakini kama wakati ule, yule aliyezaliwa kwa mwili alimtesa yule aliyezaliwa kwa Roho, vivyo hivyo ilivyo sasa. Lakini Maandiko yasemaje? Mtoe mjakazi na mwanawe; kwa maana mwana wa mjakazi hatakuwa mrithi pamoja na mwana wa aliye huru. Basi, ndugu, sisi si watoto wa mjakazi, bali wa aliye huru. Wagalatia 4:22-31.

Ismaeli ni ishara ya Uislamu, na Hagara, mama yake Ismaeli, ni ishara ya kanisa la agano la mauti. Isaka ni ishara ya Ukristo, na Sara ni ishara ya kanisa la agano la uzima. Kwa sababu hii, Ismaeli alikuwa na wana kumi na wawili, kwa kuwa kumi na wawili ni ishara ya watu wa agano la Mungu, na Uislamu ni nakala bandia ya watu wa agano la Mungu.

Kuna orodha mbili za ukoo za Kristo katika Injili. Moja katika Mathayo na nyingine katika Luka.

Yakobo akamzaa Yosefu, mume wa Mariamu; kutoka kwa Mariamu alizaliwa Yesu, aitwaye Kristo. Basi vizazi vyote kuanzia Abrahamu hadi Daudi ni vizazi kumi na vinne; na kutoka Daudi hadi uhamisho kwenda Babeli ni vizazi kumi na vinne; na kutoka uhamisho kwenda Babeli hadi Kristo ni vizazi kumi na vinne. Na kuzaliwa kwa Yesu Kristo kulikuwa hivi: Mariamu mama yake alipokuwa ameposwa na Yosefu, kabla hawajakutana, alionekana ana mimba kwa Roho Mtakatifu. Mathayo 1:16-18.

Orodha ya vizazi katika Injili ya Mathayo inatambua vipindi vitatu vilivyo sawa vya kumi na nne vinavyounda kipindi kimoja cha arobaini na mbili. Kristo ndiye Omega ya historia ya agano, kwa kuhusiana na Musa kama Alfa ya historia hiyo. Musa anatabiri kwamba Kristo atakuwa "kama yeye mwenyewe." Musa alikuwa na vipindi vitatu vya miaka arobaini katika maisha yake ya miaka mia moja na ishirini. Kila kipindi cha miaka arobaini cha maisha ya Musa, kinapowekwa mstari juu ya mstari, kinamalizikia Kadeshi, ishara ya 1863 na sheria ya Jumapili. Vipindi vitatu vya Kristo vinamalizikia kwa Daudi, utekwa wa Babeli, na Kristo kuthibitisha agano kwa damu yake msalabani. Daudi anawakilisha kuinuliwa kwa kanisa linaloshinda wakati wa sheria ya Jumapili, na mstari wa pili unaonyesha wanawali wapumbavu wakichukuliwa kwenda Babeli wakati wa sheria ya Jumapili. Kipindi cha tatu kinamalizikia msalabani, ambacho tena kinaashiria sheria ya Jumapili ambako Kristo anathibitisha agano la Ibrahimu na elfu mia arobaini na nne, na agano la Nuhu na umati mkubwa.

Kinachoweza kueleweka wakati mistari hii miwili inapowekwa moja juu ya mwingine ni cha kushangaza. Miaka mia moja na ishirini ya Musa inawiana na miaka 120 ya Nuhu, na vizazi arobaini na viwili vya Kristo vinawiana na utawala wa mpinga Kristo wa miezi arobaini na miwili ya kiishara wakati wa sheria ya Jumapili.

Bwana akasema, Roho yangu haitashindana na mwanadamu milele, kwa maana yeye naye ni mwili; na siku zake zitakuwa miaka mia na ishirini. Mwanzo 6:3.

Pamoja na orodha ya vizazi ya Mathayo, inayosisitiza agano la Abrahamu, orodha ya vizazi ya Kristo, kama ilivyowekwa bayana na Luka, inaenda hadi uumbaji, hivyo ikisisitiza agano la uzima ambalo Adamu alivunja huko Edeni. Orodha ya vizazi ya Luka inaanza na Yesu, na inarudi nyuma katika ukoo wake hadi kwa Adamu, ambaye anatajwa kuwa mwana wa Mungu. Mlolongo huo unaishia kwa Adamu wa pili mkamilifu, nao unaanza kwa Adamu wa kwanza mkamilifu. Kutoka Adamu wa kwanza hadi Adamu wa pili kumeonyeshwa kuwa vizazi 77.

Orodha za vizazi katika Maandiko zinawakilisha mistari ya ukweli. Tumezitambua kadhaa zinazozidi sana idadi ya mashahidi wanaohitajika ili kuthibitisha ukweli. Mistari ya vizazi inabeba sauti ya matimizo ya kihistoria na utabiri wa wakati ujao, na pia inabeba sauti ya Palmoni, Mhesabu wa Ajabu wa siri, kwa kuwa mafumbo ya nambari yaliyowekwa ndani ya mistari hiyo yanatoa sauti ya pili. Sauti hizo mbili husikika pamoja na sauti nyingine ya tatu, sauti ya Mwanalugha wa Ajabu, aliyeyaumba na kuyadhibiti mambo yote, yakiwemo majina ya watu, maeneo na vitu.

Yohana alipogeuka kuona sauti iliyokuwa nyuma yake, ilikuwa kama sauti ya maji mengi, na Danieli alipokuwa na maono hayo hayo, Sauti Yake ilikuwa sauti ya umati mkubwa. Ujumbe wa juu juu wa Maandiko, pamoja na majina yanayoambatana na ujumbe huo, na pia nambari zilizo ndani ya ujumbe huo ni sauti tatu katika kifungu kimoja. Unapochukua mstari wenye sauti hizo tatu na kuuweka juu ya mstari mwingine ulio sambamba, sauti tatu huwa sauti nyingi.

Na sauti ikatoka katika kiti cha enzi, ikisema, Msifuni Mungu wetu, ninyi nyote watumishi wake, na ninyi mnaomcha yeye, wadogo kwa wakubwa. Nikasikia kama sauti ya wingi wa watu, na kama sauti ya maji mengi, na kama sauti ya ngurumo kuu, wakisema, Haleluya; kwa kuwa Bwana Mungu Mwenyezi ametawala. Ufunuo 19:5, 6.

Baadhi ya nasaba muhimu zaidi zinapatikana miongoni mwa wafalme wa Israeli. Wafalme saba wa kwanza wa Israeli, ufalme wa kaskazini, wanaishia kwa Ahabu, Yezebeli na Eliya, hivyo kuwakilisha sheria ya Jumapili. Mfululizo wa wafalme saba wa mwisho wa makabila ya kaskazini, unaanza katika sheria ya Jumapili na kuishia kwenye mwisho wa wakati wa rehema ya wanadamu, wakati Mikaeli anaposimama katika Danieli 12. Wafalme saba wa kwanza wa Yuda wanaonyesha historia kutoka sheria ya Jumapili hadi Mikaeli anaposimama, na wafalme saba wa mwisho wanabainisha historia inayoongoza hadi sheria ya Jumapili. Mifululizo miwili ya nasaba, yote ikiwa na historia ya alfa na historia ya omega. Historia ya alfa ni kipindi cha 9/11 hadi sheria ya Jumapili, na kipindi cha omega ni sheria ya Jumapili hadi mwisho wa wakati wa rehema. Wafalme saba wa kwanza wa Israeli wanalingana na wafalme saba wa mwisho wa Yuda; na wafalme saba wa mwisho wa Israeli wanalingana na wafalme saba wa kwanza wa Yuda.

Tutaendelea katika makala ijayo.

Uwe thabiti hadi mwisho

[Ufunuo 1:1, 2, imenukuliwa.] Biblia yote ni ufunuo; kwa kuwa ufunuo wote kwa wanadamu unakuja kupitia Kristo, na yote yanamjikita ndani yake. Mungu ametunenea kwa Mwana wake, ambaye sisi ni wake kwa uumbaji na kwa ukombozi. Kristo alimjia Yohana aliyekuwa uhamishoni katika Kisiwa cha Patmo ili kumpa ile kweli kwa siku hizi za mwisho, kumwonyesha yale ambayo yanapaswa kutukia karibuni. Yesu Kristo ndiye msimamizi mkuu wa ufunuo wa kimungu. Ni kupitia yeye tunapata ufahamu wa yale tunayopaswa kuyatazamia katika matukio ya kuhitimisha historia ya dunia hii. Mungu alimpa Kristo ufunuo huu, na Kristo akaumjulisha Yohana.

Yohana, yule mwanafunzi mpendwa, alikuwa ndiye aliyechaguliwa kupokea ufunuo huu. Alikuwa wa mwisho kubaki hai miongoni mwa wanafunzi wa kwanza walioteuliwa. Katika kipindi cha Agano Jipya aliheshimiwa kama vile nabii Danieli alivyoheshimiwa katika kipindi cha Agano la Kale.

Maelekezo yaliyopaswa kuwasilishwa kwa Yohana yalikuwa muhimu sana hivi kwamba Kristo alikuja kutoka mbinguni ili kumpa mtumishi Wake, akimwambia ayatume kwa makanisa. Maelekezo haya yanapaswa kuwa lengo la utafiti wetu wa makini na wa maombi; kwa maana tunaishi katika wakati ambapo watu wasio chini ya mafundisho ya Roho Mtakatifu wataleta nadharia za uongo. Watu hawa wamesimama katika nyadhifa za juu, na wana miradi yenye malengo makubwa ya kutekeleza. Wanatafuta kujitukuza, na kubadilisha kabisa sura ya mambo yote. Mungu ametupa maelekezo maalum kutulinda dhidi ya watu wa namna hiyo. Alimwagiza Yohana aandike katika kitabu yale yatakayotokea katika vipindi vya kufunga vya historia ya dunia hii.

Baada ya wakati kupita, Mungu aliwakabidhi wafuasi Wake waaminifu kanuni za thamani za ukweli wa sasa. Kanuni hizi hazikutolewa kwa wale ambao hawakuwa na sehemu katika kutoa ujumbe wa malaika wa kwanza na wa pili. Zilitolewa kwa wafanyakazi ambao walikuwa na sehemu katika kazi hiyo tangu mwanzo.

Wale waliopitia uzoefu huu wanapaswa kuwa thabiti kama mwamba katika kanuni zilizotufanya kuwa Waadventista wa Sabato. Wanapaswa kuwa watenda kazi pamoja na Mungu, wakifunga ushuhuda na kuitia sheria muhuri miongoni mwa wanafunzi Wake. Wale walioshiriki katika kuanzishwa kwa kazi yetu juu ya msingi wa kweli za Biblia, wale wanaojua alama za njia zilizoonyesha njia iliyo sahihi, wanapaswa kuchukuliwa kuwa wafanyakazi wa thamani ya juu kabisa. Wanaweza kuzungumza kutokana na uzoefu wao binafsi kuhusu kweli zilizokabidhiwa kwao. Watu hawa hawapaswi kuruhusu imani yao igeuzwe kuwa kutokuamini; hawapaswi kuruhusu bendera ya malaika wa tatu kuchukuliwa kutoka mikononi mwao. Wanapaswa kushikilia tumaini waliloanza nalo kwa uthabiti hadi mwisho.

Bwana ametangaza kwamba historia ya zamani itasimuliwa tena tunapoingia katika kazi ya kufunga. Kila kweli aliyoitoe kwa siku hizi za mwisho inapaswa kutangazwa ulimwenguni kote. Kila nguzo aliyoisimamisha inapaswa kuimarishwa. Sasa hatuwezi kuondoka katika msingi ambao Mungu ameuweka. Sasa hatuwezi kuingia katika shirika jipya lolote; kwa

maana hili lingemaanisha uasi kutoka katika kweli.

Kazi ya umishonari wa matibabu inahitaji kutakaswa na kusafishwa kutokana na lolote linaloweza kudhoofisha imani ya waamini katika uzoefu uliopita wa watu wa Mungu. Edeni, Edeni nzuri, ilidunishwa kwa kuingizwa kwa dhambi. Kuna haja sasa ya kusimulia tena uzoefu wa wale wanaume waliotekeleza jukumu katika kuanzishwa kwa kazi yetu mwanzoni.

Mara kwa mara tunasoma matangazo ya vifo vya watu wakuu wa dunia. Wakati wao huja ghafla, kana kwamba kwa papo hapo. Wengi, wanaodhaniwa kuwa na afya njema, hufa baada ya karamu, au baada ya kuweka mipango ya ubinafsi ya kujitukuza. Neno hutoka, 'Ameambatana na sanamu zake; muacheni.' Hii inamaanisha kwamba Bwana hamlindi tena dhidi ya madhara. Kifo cha ghafla huja, na kazi ya maisha yake ina thamani gani? Maisha yake yamekuwa yasiyofanikiwa. Mti unaanguka kwa sababu nguvu iliyokuwa ikiudumisha imeuacha uwe sadaka ya ibada ya sanamu.

Wanaume na wanawake wamezama katika kutafuta kitu cha kufurahia. Huuza nafsi zao bure, na Mungu huondoa uvumilivu wake wa muda mrefu. Wanaachwa kwa chaguo lao.

"Wapo wale ambao, ingawa wanakiri kuamini kweli ya sasa, wameidunisha imani yao na wamekataa kutembea katika nuru. Ni nani sasa atakayeweka kando kanuni zao za ubinafsi na za kidunia? Ni nani sasa atakayejitahidi kutambua thamani ya nafsi? Kwani itamfaa mtu nini kuupata ulimwengu wote, na kuipoteza nafsi yake? Au mtu atatoa nini badala ya nafsi yake? Je, unaona njaa na kiu ya mkate wa uzima na maji ya wokovu? Je, unatambua thamani ya nafsi ambazo Kristo alikufa kwa ajili yao? Je, wale wanaosemekana kuwa Wakristo wanaishi kulingana na ungamo lao la imani? Je, wanatambua thamani ya nafsi? Je, wanajitahidi kutakasa nafsi zao kwa utiifu wa ukweli?" Manuscript Releases, juzuu ya 20, 150, 151.